

SRAT - tärkeä osa liiton toiminnan rahoitusta

Timo Kiiski, OH1TH/OH5TA, kirjoittaa Radioamatööri-lehden lokakuun numerossa s. 4 SRAL:n ja SRAT:n kytköksistä.

Arvostan Timon, OH1TH, tapaa lähestyä asiaa vaikka hän ei ollut mukana Tampereen ylimääräisessä kokouksessa. Kokouksessa selvitetiin sen lisäksi erittäin perusteellisesti SRAT Oy:n toimintaa.

Kirjoitan tämän vastauksen SRAT:ta eniten omistavan tahon edustajana. Koska SRAT Oy on itsenäinen osakeyhtiö, jolla on oma hallituksensa ja joka toimii yksityisellä sektorilla kilpailutilanteessa, vältän puutumasta asioihin, jotka saattaisivat johtaa SRAT:n kilpailu- tai liikesalaisuuksien paljastumiseen.

SRAT syntyi tarpeeseen

SRAT Oy:n "perustamissanat" lausuttiin 1980-luvulla. Silloinen suuresti arvostamani Liiton hallituksen jäsen Pekka, OH1TV, oli tutkinut Liiton tarveväälityksen tilaa ja totesi Mustilassa pidetyssä hallituksen kokouksessa että: "Liiton tarveväälitys on noussut niin suureksi, että sitä uhkaa liikevaihtoverotus. Meillä on kaksi vaihtoehtoa, joko lopettaa tarveväälitys tai lähteä kunnolla mukaan busineekseen". Ollessani hallituksen jäsen, sain tehtäväkseni viedä asiaa eteenpäin. Lähdimme busineekseen mukaan - onnistuneesti!

SRAL:n hallitus päätti perustaa Suomen Radioamatööritarvike Oy:n. Vuonna 1988 järjestettiin osakeanti Liiton jäsenistölle. Osakeanti sujui yli odotusten ja 82 liiton jäsentä ja yhteisöä kirjasi itselleen osakkaita niin, että osakkeiden määrästä 50,6 % on Liiton ulkopuolella, mutta koska Liiton itselleen jättämillä B-osakkeilla on korkeampi äänimäärä, Liitolla on noin 73,4 % SRAT:n äänivallasta.

SRAT perustettiin lisäämään kilpailua alalla ja näin alentamaan sekä kirjallisuuden että radiolaitteiden hintatasoa. Ja tässä SRAT on onnistunut erinomaisesti.

Toimin itse, pientä jaksoa lukuun ottamatta, SRAT:n hallituksen puheenjohtajana vuodesta 1988 aina vuoteen 1997 saakka. SRAT:n liikevaihto kehittyi tasaisesti ja muutamana laman vuotta lukuun ottamatta SRAT jakoi osinkoa kaikille omistajilleen. Vuonna 1998 jäin pois SRAT:n hallitustyöskentelystä palatakseni vuonna 2002 nimitettyyn "häätilahallitukseen."

SRAT toimii yrityksenä yrityksen tavoin

SRAT Oy:n peruseriaatteena on alusta saakka ollut seuraavat asiat:

- SRAT toimii radioamatöörimarkkinoilla samoilla ehdoilla kun sen kilpailijat,
- SRAT maksaa, samoin kuin sen kilpailijat, täysimääräisesti ja samoilla hinnoilla Radioamatööri-lehden ilmoituksista,

- SRAT maksaa käyvin hinnoin kaikista niistä palveluksista, joita se saa Suomen Radioamatööriliitto ry:ltä. Näitä palveluita ovat mm. tilat, henkilöstö-resurssit, kirjanpito- ym. hallinnolliset palvelut. SRAT siis maksaa täysimääräisesti Liitolle mm. kaikki sen saamat palvelut ja maksaa tänä päivänä myös palveluista, joista samoissa tiloissa toimiva SRAL hyötyy.
- SRAT:n merkittävin kilpailuetu on, että se on Liiton ja sen jäsenten omistama

SRAT:n hyöty Radioamatööri-lehdelle merkittävä

SRAT Oy on toiminut nyt siis noin 15 vuotta. Näiden vuosien aikana SRAT on mainostanut Radioamatööri-lehdessä noin arviolta 500-550 sivulla. Kun yhdellä ilmoitussivulla käytännössä maksetaan neljä lehden sivua, on helppo laskea että SRAT on ilmoituksillaan kustantanut yli 2000 lehden sivua, joita muuten tuskin olisi saatu kustannettua. Ilman SRAT:n ilmoituksia lehtemme olisi siis kaikkina näinä vuosina ollut 8-12 sivua ohuempi!

SRAT tuo tuloja myös Liitolle

SRAT maksaa myös käyvän vuokran käyttämistään tiloista. Jos SRAT:n toiminta jostakin syystä loppuisi, on tuskin todennäköistä että tilalle löydetään uutta vuokralaista. Nämä tulot jäisivät siis SRAL:lta saamatta ja rasihtaisivat Liiton taloutta.

Samoin SRAT maksaa oman osansa eräistä toimiston yhteisistä kustannuksista, kuten esim. turvallisuuspalveluista, postimaksukoneesta, kopiokoneesta jne. Nämäkin kustannukset jäisivät siis kokonaan SRAL:n kontolle, kun SRAT ei olisi maksamassa omaa osaansa näistä kiinteistä kustannuksista.

SRAL:n ja SRAT:n yhteistyö on siis kustannustehokasta kummankin osapuolen osalta. Toimintansa aikana SRAT on tuonut Liitolle tuloja muutaman miljoonan markan

verran, jotka on käytetty radioamatööritoiminnan edistämiseen Suomessa.

Yhtiökokoukset lain mukaisesti

Koska SRAT:n omistaa SRAL:n lisäksi 81 muuta osakasta, tulee kaikkia osakkaita kohdella tasapuolisesti. Siksi SRAT:n yhtiökokouksissa on kaikille osakkaille annettu täysi yhtiölain edellyttämä tieto yhtiön taloudellisesta tilasta ja SRAT:n hallituksessa on koko sen toiminnan ajan ollut myös useita "pienomistajien" edustajia takaamassa rehdin toiminnan. Kuinkas muutenkaan!

Rahavirrat edelleen oikeassa suunnassa

Rahavirrat ovat käytännössä kulkeneet koko ajan oikeaan suuntaan eli SRAT:sta Liiton suuntaan. Tosin - kaikella rehellisyydellä - rahavirta on tilapäisesti viime vuosina ollut normaalia pienempi. SRAL ole antanut lainaa tai suoranaisesti rahaa SRAT Oy:lle, vaan SRAT Oy ei ole kyennyt maksamaan kaikkia laskujaan Liiton suuntaan. Jäsenmaksuvaroja ei siis ole käytetty SRAT Oy:n tukemiseen mutta Liiton toimintaa monta vuotta tukenut toiminta on hieman yskähdellyt.

Ratkaisut kokonaistaloudellisilla perusteilla

Muistutan, että Liiton sääntöjen mukaan Liiton tulee harjoittaa tarveväälitystä joko omissa nimissään tai erillisen yhtiön kautta.

Ratkaisu SRAT Oy:n tulevaisuudesta tulee tehdä kokonaistaloudellisesti eli huomioida kaikki SRAT:n Liitolle tuomat taloudelliset hyödyt, toimiston henkilökuntaan tuomat lisäresurssit ja vaikutukset mm. Radioamatööri-lehden sivumäärään. Toivo - ja uskon - että ratkaisun jälkeenkin SRAT on jäsenistön yhteinen firma jatkossa eikä lapsi mene pesuveiden mukana.

Jari Jussila, OH2BU

Kansainväliselle ISS -avaruusasemalle uusi miehistö

Huhtikuusta 2003 asti ISS-avaruusasemalla olleet Yuri Malenchenko, RK3DUP ja Ed Lu, KC5WKJ alkoivat lokakuun puolenvälän jälkeen valmistella takaisin maahan palaamista. He ovat avaruusaseman 7. miehistö. Valmisteluiden ohessa he ehtivät myös 15.10. lähettää hyvän onnentoivotuksia Kiinan ensimmäiselle astronautille Yang Liweille.

Miehistö numero kahdeksan eli Mike Foale, KB5UAC ja Alexander Kaleri, U8MIR saapuivat avaruusasemalle venäläisellä Soyuz-avaruusaluksella 20.10. Heidän mukanaan oli ESA:n vie-

raileva tutkija espanjalainen Pedro Duque, KC5RGG.

Tätä kirjoittaessa, sekä uusi, että vanha miehistö viettävät juuri kahdeksaa yhteistä päiväänsä avaruudessa. Aikataulun mukaan miehistö numero 7 ja Pedro Duque palaavat maahan 28.10. Uusi miehistö on ISS-avaruusasemalla huhtikuuhun 2004 saakka.

Miehistön vaihdon yhteydessä ehdittiin toki rutiineiden ohessa myös workkia, Pedro Duque aikoi ainakin viettää aikaa myös radioamatööri-asemalla. Hänellä oli skedi kahden espanjalaisen koulun kanssa erikoistunnuksella ED4ISS.